

Krav til innhold i årsberetningen

Oppdatert: 07.01.2019

Foretak som ikke er små skal utarbeide årsberetning. Kravene til innhold fremgår av regnskapsloven § 3-3 a

[Generelle krav til årsberetningen](#) [§3-3a. Årsberetningens innhold for regnskapspliktige som ikke er små foretak](#) [Kommentar c](#)

Et av formålene med årsberetningen er gjennom tilleggsopplysninger og forklaringer å supplere årsregnskapet som et utgangspunkt for å bedømme foretakets økonomiske verdi.

Små foretak er unntatt fra krav om årsberetning, slik at kravene gjelder for foretak som ikke er små.

Nedenfor følger en gjennomgang av lovbestemmelsene samt utfyllende kommentarer til de enkelte bestemmelser. Minimumskrav er angitt ved bruk av "skal" i formuleringene, anbefalt informasjon er angitt ved bruk av "bør".

Generelle krav til årsberetningen

Årsberetningen skal være en klar, poengtert og kortfattet presentasjon med språk og form som gjør at fremstillingen blir godt tilgjengelig for ulike brukere av årsrapporten. Fremstillingen skal være balansert og objektiv slik at positive og negative forhold omhandles på samme måte.

Generelle krav til årsberetningen:

1. Konsistent behandling av samme forhold i årsberetning og årsregnskap
2. Det skal redegjøres for forholdet dersom utviklingen ikke har vært i overensstemmelse med vesentlige utsagn i tidligere årsberetninger
3. Årsberetningen skal vektlegge kvalitative vurderinger som forklarer forholdstall og annen tallbasert informasjon. Refererte regnskapsmessige tallstørrelser i årsberetningen skal kunne gjenfinnes i årsregnskapet, eventuelt som avstemming i notene
4. Ved rapportering av virksomhetsområder bør informasjonen i årsberetningen søkes organisert på samme måte som virksomhetsområdene er behandlet i årsregnskapet

Omfang av opplysninger og drøftelse som kreves i årsberetningen, må vurderes i forhold til virksomhetens størrelse og kompleksitet.

§ 3-3a. Årsberetningens innhold for regnskapspliktige som ikke er små foretak

- I årsberetningen skal det gis opplysninger om arten av virksomheten og hvor virksomheten drives, inkludert opplysning om eventuelle filialer.

Kommentar: Foretak som driver flere typer virksomhet må gi slike opplysninger for hver virksomhet, dog slik at selskap som driver mangeartet virksomhet og spredt på mange geografiske steder må vurdere hvor hensiktsmessig det er å gi detaljerte opplysninger.

- Årsberetningen skal minst omfatte en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av den regnskapspliktiges virksomhet og av dens stilling, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risikoer og usikkerhetsfaktorer den regnskapspliktige står overfor. Oversikten skal være en balansert og fyllestgjørende analyse av utviklingen og resultatet av den regnskapspliktiges virksomhet og av dens stilling, hensyntatt

virksomhetens størrelse og kompleksitet. Det skal gis opplysninger om forsknings- og utviklingsaktiviteter.

I den grad det er nødvendig for å forstå den regnskapspliktiges utvikling, resultat eller stilling, skal analysen nevnt i annet ledd inneholde både finansielle og, der det passer, ikke-finansielle sentrale resultatindikatorer relevante for den aktuelle virksomheten, inkludert opplysninger om miljø- og personalsaker.

I sin analyse skal årsberetningen, der det passer, inneholde henvisninger og tilleggsforklaringer til beløp oppført i årsregnskapet.

Kommentar: Oversikten skal være ledelsens vurderinger av relevante forholdstall og omfatte resultatregnskapet, balansen og kontantstrømanalysen. Opplysninger om pågående forsknings- og utviklingsaktiviteter kan begrense seg til en overordnet verbal beskrivelse, for eksempel kan denne inneholde en orientering om hva slags type forsknings- og utviklingsaktiviteter foretaket bedriver, og hvilken tidshorison aktivitetene har. Kostnadsføring av utgifter med investeringspreg bør omtales, spesielt om man kostnadsfører utgifter som tilfredsstiler krav til balanseføring.

- Det skal gis en redegjørelse i årsberetningen som gir grunnlag for å vurdere den regnskapspliktiges framtidige utvikling. Regnskapspliktig som i foregående årsberetning eller årsregnskap har angitt resultatmål eller gitt andre opplysninger om forventet utvikling, skal opplyse om forventningene er i samsvar med årets resultat og begrunne eventuelle avvik.

Kommentar: Styret og daglig leder skal gi en vurdering av foretakets forventede økonomiske utvikling på et overordnet nivå med angivelse av de viktigste forutsetninger som er lagt til grunn. Presisjonsnivået skal stå i rimelig forhold til usikkerheten foretaket arbeider under.

- Det skal gis opplysninger om finansiell risiko som er av betydning for å bedømme foretakets eiendeler, gjeld, finansiell stilling og resultat. Opplysningene skal omfatte mål og strategier som er fastsatt for styring av finansiell risiko, herunder strategien for sikring av hver hovedtype av planlagte transaksjoner der sikringsvurdering er benyttet. Det skal gjøres rede for foretakets eksponering mot markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko.

Kommentar: Redegjørelsen skal konsentreres om forhold som er av betydning for foretaket som helhet. Formen skal være vurderende med bruk av tallmateriale i den grad dette letter forståelsen.

- I årsberetningen skal det gis følgende opplysninger om forutsetningen om fortsatt drift, jf. § 4-5:

1. Dersom forutsetning om fortsatt drift legges til grunn for årsregnskapet, skal det bekreftes at forutsetningen er til stede.
2. Dersom det er tvil om den regnskapspliktige kan fortsette virksomheten, skal det redegjøres for usikkerheten.
3. Dersom styrets handleplikt ved tap av egenkapital har inntrådt i henhold til aksjeloven eller allmennaksjeloven § 3-5, skal det opplyses om det er besluttet eller satt i verk tiltak for å sikre selskapets drift, eventuelt å oppløse selskapet.
4. Dersom det er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket, skal det redegjøres for hvordan virkelig verdi ved avvikling er beregnet dersom dette ikke framgår i note til årsregnskapet.

Kommentar: Dersom fortsatt drift forutsetningen legges til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet, skal årsberetningen inneholde en positiv bekreftelse på at forutsetningen er til stede.

Vurderingen av fortsatt drift skal skje med grunnlag i aksjelovens krav om forsvarlig egenkapital.

Vurderingshorisonten ved vurdering av om vilkåret for fortsatt drift er til stede, er normalt frem til neste balansedag, men det kan også være relevant å ta anleggsmidlenes levetid med i vurderingen. Plikten til å redegjøre for usikkerhet knyttet til fortsatt drift utløses først når det foreligger konkrete forhold som kan sette foretakets videre drift i fare. Omfanget av redegjørelsen bør avspeile den usikkerheten som foreligger.

Etter aksjeloven har styret handleplikt dersom det må antas at egenkapitalen er lavere enn forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet. For allmennaksjeselskap er det også en tilsvarende handleplikt dersom 1/2 av aksjekapitalen er tapt. I de tilfeller styret har handleplikt etter aksjeloven skal det i årsberetningen opplyses om om det er besluttet eller satt i verk tiltak for å sikre selskapets drift, eventuelt å oppløse selskapet.

- Årsberetningen skal inneholde forslag til anvendelse av overskudd eller dekning av tap dersom dette ikke framgår av årsregnskapet.

Kommentar: Foretaket kan velge å gi opplysninger om anvendelse av overskudd eller dekning av tap enten i tilknytning til resultatregnskapet, i noter, i en oppstilling over endring i egenkapital eller i årsberetningen.

Styret bør begrunne forslaget i forhold til eventuelle inntjeningsmål, utbyttepolitikk og mål for kapitalstruktur. Det bør gjøres rede for sammenhengen mellom resultat og utbyttegrunnlag, spesielt hvis foretaket avlegger selskapsregnskap etter IFRS.

- Det skal gis opplysninger om arbeidsmiljøet og en oversikt over iverksatte tiltak som har betydning for arbeidsmiljøet. Det skal opplyses særskilt om skader og ulykker. Regnskapspliktig som i regnskapsåret har sysselsatt minst 5 årsverk, skal i tillegg opplyse særskilt om sykefravær.

Kommentar: Særskilte opplysninger om sykefravær skal omfatte det totale sykefraværet i regnskapsåret og hvor stor andel sykefraværet har utgjort av den totale arbeidstiden. Opplysninger om skader vil omfatte personskader og materielle skader. Det skal opplyses om skader som skyldes ulykker og skader som skyldes andre forhold med tilknytning til virksomheten, typisk slitasje- og belastningsskader. Opplysninger om ulykker skal minst omfatte ulykkens art og hvilke personskader eller materielle skader ulykken eventuelt har medført. Utgangspunktet er at informasjon om ulykker og skader skal spesifiseres på enkelttilfeller, men en helhetsvurdering kan gjøre det hensiktsmessig å gi samlet informasjon om likeartede skader eller ulykker.

- Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling i virksomheten. Det skal også redegjøres for likestillingstiltak som er iverksatt og som planlegges iverksatt for å fremme lovens formål om likestilling uavhengig av kjønn.

Kommentar: Lov om likestilling og forbud mot diskriminering angir i § 26 a første ledd at alle arbeidsgivere skal gi redegjørelse for faktisk tilstand og tiltak når det gjelder kjønnslikestilling. Samme paragraf tredje ledd angir at redegjørelsen skal gis i årsberetningen. Opplysningene i årsberetningen bør inneholde kjønnsdelt statistikk på sentrale personalområder. Omfanget av omtalen må tilpasses virksomhetens størrelse.

- Foretak som jevnlig sysselsetter mer enn 50 ansatte, skal redegjøre for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme formålene i likestillings- og diskrimineringsloven når det gjelder etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Kommentar: Opplysningskravene for foretak som sysselsetter mer enn 50 personer er presisert og henviser til lov om likestilling- og mot diskriminering.

- Det skal gis opplysninger om forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning av det ytre miljø. Det skal opplyses hvilke miljøvirkninger de enkelte forhold ved virksomheten gir eller kan gi, samt hvilke tiltak som er eller planlegges iverksatt for å forhindre eller redusere negative miljøvirkninger.

Kommentar: Formålet med redegjørelsen er å gi et grunnlag for å vurdere den virksomhet foretaket driver i en miljømessig sammenheng, og å gi et bilde av foretakets miljømessige forpliktelser og utviklingsmuligheter. Det bør fremgå av redegjørelsen hvilke ambisjoner og mål foretaket har på miljøområdet, og hvilke miljøkrav som foretaket venter seg fra myndigheter, kunder og leverandører. Det må vurderes konkret for det enkelte foretak om det foreligger forhold av ikke ubetydelig påvirkning av det ytre miljø, men vanlig forurensning av boliger, fritidsboliger og kontorer vil anses som en ubetydelig påvirkning av det ytre miljø som det ikke kreves redegjørelse for.

- For regnskapspliktige som utarbeider konsernregnskap, skal årsberetningen også dekke virksomheten i konsernet.

Kommentar om andre opplysninger som kan være aktuelle å ta med i årsberetningen:

Årsberetningen har som siktemål å gi en relativt fullstendig redegjørelse for forhold som vil kunne påvirke verdien av foretaket, eller som på annen måte har betydning for foretakets interessegrupper. Dette innebærer at det bør gis informasjon om slike forhold selv om de ikke er nevnt direkte i loven eller i drøftelsen i NRS 16 Årsberetning.

Aktuelle forhold kan være:

- endringer i aksjonærsammensetningen
- endringer i ledelses- og organisasjonsforhold
- aksjonærpolitikk
- endring i foretakets vedtekter
- erverv av egne aksjer

Årsberetningen skal ifølge regnskapslovens § 3-5 signeres av samtlige styremedlemmer og daglig leder. For regnskapspliktige som verken har styre eller daglig leder, skal deltakerne eller medlemmene signere. Hvis en som skal signere har innvendinger mot årsberetningen, skal vedkommende signere med påtegnet forbehold og gi nærmere redegjørelse i årsberetningen.

Andre paragrafer i regnskapsloven stiller krav til opplysninger i årsberetningen eller annet offentlig tilgjengelig dokument, med henvisning fra årsberetningen. Dette gjelder regnskapsloven § 3-3 b Redegjørelse om foretaksstyring - krav for børsnoterte foretak, § 3-3 c Redegjørelse om samfunnsansvarlig - krav for store foretak og § 3-3 d Rapportering om betaling til myndigheter mv. - krav for foretak som driver virksomhet innen utvinningsindustrien og innen ikke-beplantet skog. Disse bestemmelsene er ikke omhandlet i denne artikkelen.

For mer informasjon kontakt:

Elisabet Ekberg

Partner

+47 4063 9660

Om KPMG

Hold deg oppdatert

Redaktør for Verdt å vite

